

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (dziesiąta izba)

z dnia 25 czerwca 2015 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Wspólnotowy znak towarowy — Rozporządzenie (WE) nr 207/2009 — Artykuł 9 ust. 1 lit. b) — Skutki — Prawo przyznane przez wspólnotowy znak towarowy — Oznaczenia identyczne lub podobne — Zakaz używania — Prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd — Ocena — Uwzględnienie użycia języka innego niż język urzędowy Unii Europejskiej

W sprawie C-147/14

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez hof van beroep te Brussel (Belgia) postanowieniem z dnia 17 marca 2014 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 28 marca 2014 r., w postępowaniu:

Loutfi Management Propriété intellectuelle SARL

przeciwko

AMJ Meatproducts NV,

Halalsupply NV,

TRYBUNAŁ (dziesiąta izba),

w składzie: C. Vajda, prezes izby, E. Juhász (sprawozdawca) i D. Šváby, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Loutfi Management Propriété intellectuelle SARL przez P. Pétersa, advocaat,
- w imieniu AMJ Meatproducts NV i Halalsupply NV przez C. Dekonincka oraz K. Rooxa, advocaten,
- w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu fińskiego przez H. Leppo, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez F. Wilmana oraz F. Bulsta, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niderlandzki.

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 207/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie wspólnotowego znaku towarowego (Dz.U. 1994, L 78, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Loutfi Management Propriété intellectuelle SARL (zwaną dalej „Loutfi”) a AMJ Meatproducts (zwaną dalej „Meatproducts”) i Halalsupply NV (zwaną dalej „Halalsupply”) w przedmiocie podnoszonego naruszenia dwóch wspólnotowych znaków towarowych zarejestrowanych przez Loutfi.

Ramy prawne

- 3 Artykuł 9 ust. 1 rozporządzenia nr 209/2007, zatytułowany „Prawa przyznane przez wspólnotowy znak towarowy”, określa prawa, które są przyznane właścicielowi wspólnotowego znaku towarowego. Przepis ten stanowi:

„Wspólnotowy znak towarowy przyznaje właścicielowi wyłączne prawa do tego znaku. Właściciel znaku jest uprawniony do zakazania wszelkim stronom [osobom] trzecim, które nie posiadają jego zgody, używania w obrocie handlowym:

- a) oznaczenia identycznego ze wspólnotowym znakiem towarowym dla towarów lub usług identycznych z tymi, dla których wspólnotowy znak towarowy jest zarejestrowany;
- b) oznaczenia, w przypadku którego z powodu jego identyczności lub podobieństwa do wspólnotowego znaku towarowego oraz identyczności lub podobieństwa towarów lub usług, których dotyczy wspólnotowy znak towarowy i to oznaczenie, istnieje prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd opinii publicznej [odbiorców]; prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd obejmuje również prawdopodobieństwo skojarzenia oznaczenia ze znakiem towarowym;

[...]”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 4 Loutfi jest właścicielem następujących wspólnotowych znaków towarowych:
 - wspólnotowego znaku towarowego nr 8572638, zgłoszonego w dniu 24 września 2009 r. i zarejestrowanego w dniu 22 marca 2010 r. dla towarów należących do klasy 29 (między innymi mięso, ryby, drób i dziczyzna), do klasy 30 (między innymi cukier, chleb, ciasto i miód) i do klasy 32 (między innymi piwo, wody mineralne i inne napoje bezalkoholowe) w rozumieniu Porozumienia nicejskiego dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów

rejestracji znaków z dnia 15 czerwca 1957 r., ze zmianami (zwanego dalej: „porozumieniem nicejskim”). Ten wspólnotowy znak towarowy dotyczy następującego oznaczenia łączącego kolory czerwony, biały i zielony:

- wspólnotowego znaku towarowego nr 10217198, zgłoszonego w dniu 24 sierpnia 2011 r. i zarejestrowanego w dniu 8 stycznia 2012 r. dla towarów należących do klas 29 (między innymi mięso, ryby, drób i dziczyzna) i do klasy 30 (między innymi cukier, chleb, wyroby cukiernicze i miód) w rozumieniu porozumienia nicejskiego dla następującego oznaczenia łączącego kolory czerwony, biały i zielony:

- 5 W dniu 3 listopada 2011 r. Meatproducts, wówczas pod nazwą „Deko Vleeswarenfabriek”, zgłosiła znak towarowy Beneluksu EL BAINA dla towarów należących do:
 - klasy 29 w rozumieniu porozumienia nicejskiego („mięso, wyroby na bazie mięsa, gotowe wyroby na bazie mięsa, gotowe wyroby drobiowe, wędliny, wędliny z mięsa, wędliny z drobiu, wędliny z dziczyzny, gotowe posiłki mięsne, ryba, drób i dziczyzna nieujęte w innych klasach, ekstrakty mięsne, wyżej wymienione towary przygotowane na sposób muzułmański”) i
 - klasy 30 w rozumieniu porozumienia nicejskiego („gotowe posiłki nieujęte w innych klasach; kawa, herbata, kakao, cukier, ryż, tapioka [...], mąka i preparaty zbożowe, chleb, wyroby cukiernicze i słodczyce [...]; wyżej wymienione towary przygotowane na sposób muzułmański”).

- 6 Znak towarowy EL BAINA został zarejestrowany w dniu 10 lutego 2012 r. pod numerem 909776 i dotyczy następującego oznaczenia niełączy kolorów (zwanego dalej „rozważanym oznaczeniem”):

- 7 Halalsupply przejęła przedsiębiorstwo Meatproducts, łącznie z jej portfelem znaków towarowych.
- 8 Na podstawie art. 9 ust. 1 lit. a) i b) rozporządzenia nr 207/2009 Loutfi wniosła do prezesa rechtbank van koophandel te Brussel (sądu handlowego w Brukseli) o wszczęcie postępowania w sprawie zajęcia ze względu na naruszenie, w szczególności, aby „Deko, Halalsupply oraz każdemu posiadaczowi towarów [sprzedawanych pod znakiem towarowym EL BAINA], ich opakowań lub dotyczących ich dokumentów zakazano ich przekazywania pod groźbą kary grzywny”.
- 9 Wniosek ten uwzględniono postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2012 r.
- 10 Postanowieniem z dnia 31 lipca 2012 r. prezes rechtbank van koophandel te Brussel zarządził na wniosek Meatproducts i Halalsupply uchylenie środków zabezpieczających nałożonych postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2012 r.
- 11 Loutfi wniosła zażalenie na postanowienie z dnia 31 lipca 2012 r. do hof van beroep te Brussel (sądu apelacyjnego w Brukseli).
- 12 W swoim orzeczeniu sąd odsyłający zwraca w szczególności uwagę, że rozważane oznaczenie odnosi się do tych samych towarów lub co najmniej do towarów podobnych do towarów oznaczonych oboma wspólnotowymi znakami towarowymi.
- 13 Sąd odsyłający zauważa ponadto, że towary sprzedawane zarówno przez Loutfi, jak i przez Meatproducts oraz Halalsupply to produkty „halal” przygotowane zgodnie z rytuałem przewidzianym przez religię muzułmańską i w rezultacie zasadniczo przeznaczone dla odbiorców muzułmańskich.
- 14 Sąd odsyłający wnioskuje na tej podstawie, że za właściwy krąg odbiorców należy w niniejszym przypadku uznać krąg odbiorców złożony z muzułmańskich konsumentów pochodzenia arabskiego, którzy konsumują produkty spożywcze „halal” w Unii Europejskiej i którzy mają co najmniej podstawową znajomość pisanego języka arabskiego.
- 15 Sąd odsyłający stwierdza, że elementy słowne „EL BNINA”, „EL BENNA” i „EL BAINA”, które są terminami arabskimi transkrybowanymi na alfabet łaciński, są dominujące zarówno we wspólnotowych znakach towarowych, jak i w rozważanym oznaczeniu, tak jak jest w przypadku tych terminów w piśmie arabskim, choć te ostatnie elementy są trochę mniej dominujące niż te pierwsze.
- 16 Sąd odsyłający podkreśla ponadto, że o ile słowa arabskie, widniejące w pismach łacińskim i arabskim w obu wspólnotowych znakach towarowych i w rozważanym oznaczeniu, cechują się pewnym podobieństwem pod względem wizualnym, o tyle wymowa tych słów w tym języku różni się

w zasadniczy sposób, podobnie jak znaczenie, które ma każde z nich. W tym kontekście sąd odsyłający wymienia, że we wspomnianym języku „el benna” oznacza „smak”, „el bnina” – „słodczy”, a „al baina” – widok.

- 17 Biorąc pod uwagę wszystkie te okoliczności, sąd odsyłający stwierdza, że badanie prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd, które może istnieć w przypadku obu wspólnotowych znaków towarowych i rozważanego oznaczenia, może różnić się w zależności od tego, czy uwzględnia się znaczenie i wymowę elementów słownych w języku arabskim, przedstawionych zarówno w piśmie łańskim, jak i arabskim i ujętych w każdym ze wspólnotowych znaków towarowych oraz rozważanym oznaczeniu, czy też nie.
- 18 W tych okolicznościach hof van beroep te Brussel postanowił zawiesić postępowanie i skierować do Trybunału następujące pytanie prejudycjalne:

„Czy, mając na uwadze art. 21 i art. 22 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 207/2009 należy interpretować w ten sposób, że dokonując oceny prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd w odniesieniu do wspólnotowego znaku towarowego, którego dominującym elementem jest słowo wyrażone w języku arabskim, i oznaczenia, którego dominującym elementem jest inne, ale wizualnie podobne słowo wyrażone w języku arabskim, różnica w wymowie i znaczeniu pomiędzy tymi słowami może, względnie nawet musi, zostać zbadana i uwzględniona przez właściwe sądy państwa członkowskiego, nawet jeżeli język arabski nie jest językiem oficjalnym Unii Europejskiej ani jej państw członkowskich?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 19 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 207/2009 należy interpretować w ten sposób, że w celu oceny prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd mogącego istnieć w przypadku wspólnotowego znaku towarowego i oznaczenia, które obejmują towary identyczne lub podobne oraz oba zawierają stanowiące element dominujący jakieś słowo arabskie w pismach łańskim i arabskim, przy czym słowa te są podobne pod względem wizualnym, w okolicznościach, w których właściwy krąg odbiorców wspólnotowego znaku towarowego i spornego oznaczenia ma podstawową znajomość pisanego języka arabskiego, można lub trzeba wziąć pod uwagę znaczenie i wymowę tych słów.
- 20 Należy zauważyć od razu, że rozporządzenie nr 207/2009, a dokładniej jego art. 9 ust. 1 lit. b), nie odnosi się do użycia żadnego języka ani konkretnego alfabetu, które to użycie powinno lub nie powinno zostać wzięte pod uwagę w celu oceny ewentualnego prawdopodobieństwa wprowadzenia odbiorców w błąd.
- 21 Prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd należy w szczególności ocenić, biorąc pod uwagę sposób postrzegania przez właściwy krąg odbiorców, składający się z przeciętnych konsumentów wspomnianych towarów lub usług, którzy są właściwie poinformowani, dostatecznie uważni i rozsądni (zob. podobnie wyrok Henkel/OHIM, C-456/01 P i C-457/01 P, EU:C:2004:258, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 22 Określenie właściwego kręgu odbiorców i stwierdzenie identyczności lub podobieństwa towarów lub usług objętych wspólnotowymi znakami towarowymi i rozważanym oznaczeniem wynikają z ustaleń faktycznych, których powinien dokonać sąd krajowy. W niniejszym przypadku sąd odsyłający stwierdził, że za właściwy krąg odbiorców należy uznać krąg odbiorców złożony z muzułmańskich konsumentów pochodzenia arabskiego, którzy konsumują produkty spożywcze „halal” w Unii i którzy mają co najmniej podstawową znajomość pisanego języka arabskiego. Ponadto ustalił, jak wynika z pkt 12 niniejszego wyroku, identyczność lub co najmniej podobieństwo towarów objętych oboma wspólnotowymi znakami towarowymi i rozważanym oznaczeniem.

- 23 Co się tyczy prawdopodobieństwa wprowadzenia odbiorców w błąd, które może istnieć w przypadku wspólnotowych znaków towarowych i rozważanego oznaczenia, według utrwalonego orzecznictwa Trybunału istnienie takiego prawdopodobieństwa należy oceniać całościowo przy uwzględnieniu wszystkich istotnych w danej sprawie czynników. Ocena ta obejmuje porównanie wizualne, fonetyczne i konceptualne kolidujących ze sobą oznaczeń z uwzględnieniem w szczególności ich elementów odróżniających i dominujących (zob. podobnie wyroki: Aceites del Sur-Coosur/Koipe, C-498/07 P, EU:C:2009:503, pkt 59, 60; a także XXXLutz Marken/OHIM, C-306/11 P, EU:C:2012:401, pkt 39).
- 24 W niniejszym przypadku sąd odsyłający stwierdził, że elementy słowne „EL BNINA”, „EL BENNA” i „EL BAINA” są dominujące zarówno w obu wspólnotowych znakach towarowych, jak i rozważanym oznaczeniu, tak jak jest w przypadku, choć w mniejszej mierze, tych słów w piśmie arabskim. Zauważył także, że o ile pod względem wizualnym te elementy słowne cechują się pewnym podobieństwem, o tyle z dokumentów przedłożonych przed tym sądem przez Meatproducts i Halalsupply wynika, że wymowa i znaczenie wspomnianych elementów słownych różnią się znacząco.
- 25 Z powyższych rozważań wynika, że należy wziąć pod uwagę te różnice pod względem fonetycznym i konceptualnym, gdyż w przeciwnym razie ocena prawdopodobieństwa w błąd została by przeprowadzona tylko częściowo i w rezultacie bez uwzględnienia całościowego wrażenia, które u właściwego kręgu odbiorców wywołują wspólnotowe znaki towarowe i rozważane oznaczenie.
- 26 Z tego względu na pytanie prejudycjalne należy odpowiedzieć, iż art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 207/2009 należy interpretować w ten sposób, że w celu oceny prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd mogącego istnieć w przypadku wspólnotowego znaku towarowego i oznaczenia, które obejmują towary identyczne lub podobne oraz oba zawierają stanowiące element dominujący jakieś słowo arabskie w pismach łacińskim i arabskim, przy czym słowa te są podobne pod względem wizualnym, w okolicznościach, w których właściwy krąg odbiorców wspólnotowego znaku towarowego i spornego oznaczenia ma podstawową znajomość pisanego języka arabskiego, trzeba wziąć pod uwagę znaczenie i wymowę tych słów.
- 27 Skoro odpowiedź na pytanie prejudycjalne można wywieść z brzmienia rozporządzenia nr 207/2009 i z dotyczącego go orzecznictwa Trybunału, nie ma potrzeby badać ewentualnych skutków na tę odpowiedź postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

W przedmiocie kosztów

- 28 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (dziesiąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 207/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie wspólnotowego znaku towarowego należy interpretować w ten sposób, że w celu oceny prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd mogącego istnieć w przypadku wspólnotowego znaku towarowego i oznaczenia, które obejmują towary identyczne lub podobne oraz oba zawierają stanowiące element dominujący jakieś słowo arabskie w pismach łacińskim i arabskim, przy czym słowa te są podobne pod względem wizualnym, w okolicznościach, w których właściwy krąg odbiorców wspólnotowego znaku towarowego i spornego oznaczenia ma podstawową znajomość pisanego języka arabskiego, trzeba wziąć pod uwagę znaczenie i wymowę tych słów.

Podpisy